

Національний університет цивільного захисту України
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Факультет пожежної безпеки
Кафедра безпеки об'єктів будівництва та охорони праці

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Виробнича санітарія та гігієна праці»

циклу обов'язкової підготовки
за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»
підготовки бакалавра
в галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою безпеки об'єктів
будівництва та охорони праці на: 2024-2025
навчальний рік Протокол від «04» червня 2024
року № 24

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Виробнича санітарія та гігієна праці»

Черкаси 2024

Анотація

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти опановують основні питання виробничої санітарії та гігієни праці, впливу небезпечних та шкідливих виробничих чинників на організм людини в процесі трудової діяльності, нормування цих чинників, а також засоби та заходи захисту людини.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Іщенко Іван Іванович, викладач кафедри безпеки об'єктів будівництва та охорони праці
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет № 102а.
E-mail	ishchenko_ivan@chipb.org.in
Наукові інтереси	Актуальні задачі та проблеми охорони праці
Професійні здібності	Навички навчання та викладання; навички організації освітнього процесу та наукової діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Є автором наукових праць в напрямку забезпечення безпеки та здоров'я рятувальників під час виконання завдань за призначенням

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу.

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру за окремим призначенням викладачів в аудиторії № 102 (103). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем додатково.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь щодо стану проблем гігієни та фізіології праці, виробничої санітарії промислових підприємств згідно напряму їх підготовки, складових і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення безпечних і нешкідливих умов виробничого середовища згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна	заочна
Статус дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Рік підготовки	2-й	
Семестр	3-й	
Обсяг дисципліни:		
в кредитах ЄКТС	4	
кількість модулів	1	
загальна кількість годин	120	
Розподіл часу за навчальним планом		
лекції	20	
практичні заняття	24	
самостійна робота	76	
підсумковий контроль (диф. залік, екзамен)	екзамен	

Передумови для вивчення дисципліни

Фізика, Хімія, Культура безпеки, Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Охорона праці», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

<i>Програмні результати навчання</i>	<i>ПРН</i>
Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.	ПРН04
Класифікувати умови праці за показниками шкідливості та небезпечності середовища і трудового процесу, визначати профілактичні заходи запобігання виробничому травматизму та професійним захворюванням.	ПРН27
Застосовувати нормативно-правову основу проведення атестації робочих місць за умовами праці, методи та прилади вимірювання для оцінки санітарно-гігієнічного, технічного та організаційного рівня робочого місця.	ПРН28

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

<i>Програмні компетентності (загальні та спеціальні)</i>	<i>ЗК, СК</i>
Навики здійснення безпечної діяльності.	ЗК09
Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.	СК11
Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.	СК12
Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.	СК20
Здатність організовувати радіаційний, хімічний та біологічний захист населення, інженерне забезпечення процесу виконання аварійно-рятувальних робіт.	СК23
Готовність до застосування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.	СК25

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни

Модуль 1. Виробнича санітарія та гігієна праці.

Тема 1. Загальні поняття про виробничу санітарію та гігієну праці.

Механічний і психічний компоненти праці. Фізичне навантаження. Важкість праці. Статична робота. Динамічна робота. Розумові навантаження. Напруженість праці. Профілактика стомлення і перевтоми працівника. Організація праці на робочому місці. Вибір оптимального режиму праці і відпочинку. Ергономічний підхід до трудової діяльності.

Тема 2. Фізіологія праці.

Основні поняття, терміни та визначення в галузі фізіології праці. Фізичне та розумове навантаження. Стомлення і перевтома. Обмін речовин і енергії.

Тема 3. Гігієна праці.

Основні поняття, терміни та визначення в галузі гігієни праці. Умови праці. Гігієнічні нормативи умов праці.

Тема 4. Загальні, виробничо зумовлені та професійні захворювання.

Хвороби, які виникають внаслідок впливу факторів виробничого середовища. Хвороби, які виникають безпосередньо внаслідок трудового процесу. Захворюваність загальна, виробничо зумовлена та професійна. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності. Виробничий травматизм.

Тема 5. Заходи щодо попередження травматизму та захворювання працівників на виробництві.

Профілактичні заходи, спрямовані на запобігання професійним і виробничо зумовленим захворюванням робітників. Система пільг та компенсацій за важкі роботи та роботу в шкідливих умовах. Оздоровчі пункти, профілакторії, поліклініки, лікарні тощо при підприємствах. Планові медичні огляди працівників.

Тема 6. Повітряне середовище та нормалізація його параметрів.

Мікроклімат. Теплообмін організму людини з навколишнім середовищем. Параметри мікроклімату та їх дія на людину. Оптимальні та допустимі мікрокліматичні умови. Санітарно-гігієнічне нормування умов мікроклімату. Методи та прилади для вимірювання параметрів мікроклімату. Заходи та засоби щодо нормалізації параметрів мікроклімату на робочих місцях.

Тема 7. Вентиляція виробничих приміщень.

Класифікація видів повітрообміну та засоби улаштування вентиляційних пристроїв. Принцип дії пристроїв для очищення повітря від пилових домішок. Вентиляція виробничих приміщень. Природна вентиляція. Механічна вентиляція. Аварійна вентиляція.

Тема 8. Освітлення виробничих приміщень.

Системи виробничого освітлення та основні вимоги до нього. Нормування штучного освітлення. Нормування природного та комбінованого освітлення. Вибір джерел світла для систем освітлення виробничих приміщень.

Тема 9. Заходи та засоби захисту від виробничого шуму.

Основні характеристики шуму. Дія шуму на людину. Нормування, контроль та вимірювання шуму. Контроль рівня шуму на робочих місцях. Заходи та засоби захисту від шуму. Звукопоглинання та звукоізоляція. Засоби індивідуального захисту від шуму.

Тема 10. Захист від виробничої вібрації.

Загальна характеристика вібрації. Вплив вібрації на людину. Нормування та методи гігієнічної оцінки виробничої вібрації. Методи та прилади для вимірювання параметрів вібрації. Технічні, організаційні і лікувально-профілактичні заходи та засоби захисту від вібрацій на робочих місцях. ЗІЗ від загальної та локальної вібрації.

Тема 11. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

Класифікація умов праці. Гігієнічні критерії оцінки умов праці при дії хімічних факторів. Гігієнічні критерії оцінки умов праці при дії факторів біологічного походження. Гігієнічні критерії оцінки умов праці при дії віброакустичних факторів. Гігієнічні критерії оцінки умов праці за показниками мікроклімату. Гігієнічні критерії оцінки умов праці при дії неіонізуючих електромагнітних полів і випромінювань. Гігієнічні критерії оцінки умов праці за фактором освітленості. Гігієнічні критерії оцінки умов праці залежно від важкості та напруженості трудового процесу.

Тема 12. Паспортизація виробництв та атестація робочих місць за умовами праці.

Паспортизація санітарно-технічного стану виробництв. Організація робіт по атестації робочих місць. Виміри та оцінка факторів виробничого середовища та трудового процесу.

Тема 13. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до промислових підприємств та виробничих приміщень.

Планування територій промислових підприємств. Вимоги до виробничих і допоміжних приміщень. Технічна естетика виробничих приміщень.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти (очна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекцій		практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
3- й семестр						
Модуль 1. Виробнича санітарія та гігієна праці						
Загальні поняття про виробничу санітарію та гігієну праці.	10	2	2	-	6	-
Фізіологія праці. Гігієна праці.	10	2	2	-	6	-
Загальні, виробничо зумовлені та професійні захворювання.	10	2	2	-	6	-
Заходи щодо попередження травматизму та захворювання працівників на виробництві.	12	2	2	-	8	-
Повітряне середовище та нормалізація його параметрів.	12	2	2	-	8	-
Вентиляція виробничих приміщень.	16	2	2	-	10	-
Освітлення виробничих приміщень.	26	2	4	-	22	-
Заходи та засоби захисту від виробничого шуму.	12	2	2	-	8	-
Захист від виробничої вібрації.	10	2	2	-	6	-
Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.	10	2	2	-	6	-
МКР	2		2	-		2
Разом за модулем	120	20	24	-	86	-

Форми та методи навчання і викладання

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою та відео метод; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тести, презентації та виступи на наукових заходах.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі опитування, розв'язування задач, тестових завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамена.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Загальна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	10		
	практичні заняття	10	5	50
	за результатами виконання модульних робіт (модульний контроль)*	1	20	20
Разом за модуль 1				70
II. Індивідуальні завдання (не є обов'язковим до виконання)				
Участь у конференції, семінарі, перемога в олімпіаді				5
III. Підсумковий контроль				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5-4 балів – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3-2 балів – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1 бал - здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки;

0 балів – здобувач не намагається знайти відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

10-20 балів – дана відповідь на два завдання;

1-9 бали – дана відповідь на одне завдання;

0 балів – відповідь відсутня.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Індивідуальні завдання (не є обов'язковим до виконання).

За участь в науковій, науково-практичній конференції, семінарі за напрямком дисципліни, перемогу в олімпіаді додатково може бути додаватися 5 балів до загальної суми балів за всіма видами робіт.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

26-30 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст питань з повним дотриманням вимог до виконання;

19-25 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки.

11-18 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

5-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкрито зміст питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-4 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питання.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Перелік теоретичних питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Механічний і психічний компоненти праці.
2. Фізичне навантаження. Важкість праці. Статична робота. Динамічна робота. Позитивні та негативні наслідки фізичної праці.
3. Розумові навантаження. Напруженість праці. Специфіка стомлення і перевтоми від розумової роботи.
4. Профілактика стомлення і перевтоми працівника.
5. Організація праці на робочому місці. Робоча поза. Система робочих рухів.

6. Вибір оптимального режиму праці і відпочинку.
7. Ергономічний підхід до трудової діяльності.
8. Загальні відомості про фізіологію та людський організм.
9. Шкіра, епітелій, слизові оболонки, відчуття дотику, смаку і нюх.
10. Будова ока і зір.
11. Будова вуха слух і рівновага.
12. Скелетна система.
13. Дихальна система.
14. Системи та функції організму людини.
15. Обмін речовин і енергії.
16. Основні поняття, терміни та визначення в галузі гігієни праці.
17. Умови праці. Гігієнічні нормативи умов праці.
18. Хвороби, які виникають внаслідок впливу факторів виробничого середовища. Хвороби, які виникають безпосередньо внаслідок трудового процесу.
19. Захворюваність загальна, виробничо зумовлена та професійна.
20. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності. Виробничий травматизм.
21. Система пільг та компенсацій за важкі роботи та роботу в шкідливих умовах праці.
22. Призначення та порядок забезпечення працівників лікувально-профілактичним харчуванням, молоком і газованою підсоленою водою.
23. Роль перерв санітарно-оздоровчого призначення, скорочення тривалості робочого дня та додаткової відпустки у профілактиці професійних і виробничо зумовлених захворювань.
24. Санітарно-побутове та медичне обслуговування працівників.
25. Забезпечення працівників миючими, дезінфікуючими та знешкоджувальними засобами. Забезпечення працівників туалетами, кімнатами для вмивання, душовими кімнатами.
26. Кімнати відпочинку та психофізіологічного розвантаження. Оздоровчі пункти, профілакторії, поліклініки, лікарні тощо при підприємствах.
27. Планові медичні огляди працівників.
28. Дія шкідливих речовин на організм людини. Кумулятивні властивості та фізіологічна активність шкідливих речовин.
29. Класи небезпеки шкідливих речовин.
30. Показники для кількісної оцінки токсичних навантажень на людину.
31. Класифікація небезпеки речовин за ступенем дії на організм.
32. Шляхи надходження шкідливих речовин в організм людини.
33. Класифікація шкідливих речовин за характером дії на організм людини.
34. Пил. Аерозолі. Вплив на організм.
35. Засоби індивідуального захисту працівників.
36. Законодавство в галузі виробничої санітарії.
37. Основні поняття, терміни та визначення в галузі виробничої санітарії.
38. Загальна структура і склад повітряного середовища.
39. Мікроклімат, як один з основних факторів виробничого середовища.
40. Теплообмін організму людини з навколишнім середовищем. Види теплообміну організму людини. Тепловий стан організму людини в процесі праці.
41. Параметри мікроклімату та їх дія на людину. Оптимальні та допустимі мікрокліматичні умови.
42. Санітарно-гігієнічне нормування умов мікроклімату. Методи та прилади для вимірювання параметрів мікроклімату.
43. Заходи та засоби щодо нормалізації параметрів мікроклімату на робочих місцях.
44. Класифікація видів повітрообміну та засоби улаштування вентиляційних пристроїв.
45. Принцип дії пристроїв для очищення повітря від пилових домішок.
46. Вентиляція виробничих приміщень. Природна вентиляція. Інфільтрація та аерація.
47. Механічна вентиляція. Основні елементи вентиляційних систем. Вентиляція загальнообмінна та місцева.

48. ЗІЗ від впливу шкідливих речовин.
49. Сучасні тенденції в розвитку кліматичного обладнання.
50. Природа світла, основні світлотехнічні терміни та поняття. Зорове сприйняття, його спроможність.
51. Адаптація, акомодация конвергенція. Стомлення органів зору.
52. Основні світлотехнічні одиниці.
53. Види виробничого освітлення. Нормування виробничого освітлення.
54. Розрахунок природного освітлення графоаналітичним методом.
55. Розрахунок систем штучного освітлення.
56. Метод коефіцієнта використання потоку світла.
57. Розрахунок систем штучного освітлення методом питомої потужності.
58. Розрахунок систем штучного освітлення методом ізолюкс.
59. Основні характеристики шуму. Дія шуму на людину. Шумова хвороба.
60. Рівень звукової потужності джерела.
61. Метод граничних спектрів. Метод рівнів звуку.
62. Контроль рівня шуму на робочих місцях.
63. Заходи та засоби захисту від шуму.
64. Засоби індивідуального захисту від шуму.
65. Загальна характеристика вібрації. Вплив вібрації на людину.
66. Основні причини появи вібрації. Параметри вібрації.
67. Класифікація вібрації за способом передачі на тіло людини, за джерелом виникнення, за часовими характеристиками.
68. Нормування та методи гігієнічної оцінки виробничої вібрації. Методи та прилади для вимірювання параметрів вібрації.
69. ЗІЗ від загальної та локальної вібрації.
70. Види та основні характеристики іонізуючого випромінювання.
71. Біологічна дія іонізуючих випромінювань.
72. Методи та прилади для радіаційного та дозиметричного контролю.
73. Принцип дії лазерних установок.
74. Нормування іонізуючих випромінювань. Норми радіаційної безпеки України НРБУ. Методи та засоби захисту від іонізуючих випромінювань.
75. Біологічна дія лазерного випромінювання (ЛВ). Нормування лазерного випромінювання.
76. Основні поняття та характеристики електромагнітних полів.
77. Дія електромагнітних полів на людину.
78. Нормування ЕМП. Методи і прилади для вимірювання ЕМП.
79. Захист персоналу від впливу ЕМП. Засоби індивідуального захисту.
80. Структура карти умов праці та порядок її заповнення.

Політика викладання навчальної дисципліни

- Курс передбачає роботу здобувача вищої освіти на лекційних, практичних заняттях та під час самостійної роботи.
- Усі завдання, що передбачено під час вивчення дисципліни, мають бути виконані у заданий термін.
- Відсутність здобувача на занятті передбачає самостійне опрацювання матеріалу та виконання завдання для самостійної підготовки.
- Спілкування з викладачем передбачається під час аудиторних занять, під час планових консультацій та в робочий час викладача.
- Підтримується та заохочується особиста креативність, виконання додаткових завдань за програмою курсу.
- Вимагається бережливе використання приладів, устаткування та іншого майна аудиторій, в яких проводяться заняття.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Апостолук С. О. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навч. посіб./ С. О. Апостолук, В.С. Джигерей, А. С. Апостолук [та ін.]. – Київ: Знання, 2007. – 288 с.
2. Гігієнічний регламент. Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць. № 52-2020
3. Виробнича санітарія : навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. Л. Филипчук, С. Ф. Каштанов [та ін.] ; за ред. К. Н. Ткачука. – Рівне : НУВГП, 2012. – 385 с.
4. Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. Основи охорони праці: Підручник. – Київ: Каравела, 2006. – 392 с.
5. Гранично допустимі концентрації ГДК та орієнтовні безпечні рівні діяння ОБРД забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць.
6. ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму.
7. ДБН В.2.2-28:2010 Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення.
8. ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення.
9. ДСанПіН (Державні Санітарні Правила і Норми). Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
10. "ДСанПіН 3.3.2-007-98 Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до організації роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин.
11. "ДСанПіН 3.3.2-007-98 Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до організації роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин.
12. ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів.
13. ДСН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань.
14. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
15. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.
16. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
17. ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів. Зі змінами.
18. ДСТУ 12.4.141:2003 Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту рук, одяг спеціальний і матеріали для їх виготовлення. Методи визначення опору порізу.
19. ДСТУ 2293:2014 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
20. ДСТУ 3941-2000 Лазерна безпека. Терміни та визначення.
21. ДСТУ 4062-2001 Взуття спеціальне з верхом із шкіри для захисту від вібрації. Технічні умови. З поправкою (ПКС № 11-2002). Наказ від 04.09.2002 № 503
22. ДСТУ 7950:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце під час виконання робіт стоячи. Загальні ергономічні вимоги. Наказ від 22.06.2015 № 61 Про прийняття нормативних документів України, гармонізованих з міжнародними та європейськими нормативними документами, національних стандартів України, скасування нормативних документів України та міждержавних стандартів в Україні
23. ДСТУ 7951:2015 Дизайн і ергономіка. Крісло оператора. Загальні ергономічні вимоги. Наказ від 22.06.2015 № 61 Про прийняття нормативних документів України, гармонізованих з міжнародними та європейськими нормативними документами, національних стандартів України, скасування нормативних документів України та міждержавних стандартів в Україні

24. ДСТУ 8604:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце для виконання робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги. Наказ від 21.12.2015 № 204 Про прийняття нормативних документів України, гармонізованих з міжнародними та європейськими нормативними документами, національних стандартів України та змін до національних стандартів України
25. ДСТУ EN 12021:2017 Засоби індивідуального захисту органів дихання. Стиснені гази для дихальних апаратів (EN 12021:2014, IDT). Наказ від 15.12.2021 № 502 Про прийняття національних стандартів
26. ДСТУ EN 166:2017 Одяг захисний. Засоби захисту для очей. Технічні характеристики (EN 166:2001, IDT). Наказ від 15.12.2021 № 510 Про прийняття національних стандартів
27. ДСТУ EN 352-3:2018 Засоби індивідуального захисту органів слуху. Загальні вимоги. Частина 3. Навушники протишумові з кріпленням на промислову захисну каску (EN 352-3:2002, IDT). Наказ від 01.11.2018 № 388 Про прийняття та скасування національних нормативних документів, скасування змін до національних нормативних документів
28. ДСТУ EN 458:2005 Засоби індивідуального захисту органів слуху. Рекомендації щодо вибору, використання, догляду та обслуговування (EN 458:2004, IDT). Наказ від 25.07.2005 № 187 Про затвердження національних стандартів України та скасування нормативних документів
29. ДСТУ EN 50364:2016 Апаратура електронна, що працює в діапазоні частот від 0 Гц до 300 ГГц. Обмеження дії електромагнітних полів на людей від апаратури електронного спостереження, радіочастотного розпізнавання об'єктів та аналогічних застосувань (EN 50364:2010, IDT). Наказ від 08.12.2016 № 412 Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з європейськими нормативними документами, та скасування національних нормативних документів
30. ДСТУ EN 60825-1:2019 Безпека лазерних виробів. Частина 1. Класифікація обладнання та вимоги (EN 60825-1:2014, IDT; IEC 60825-1:2014, IDT). Наказ від 21.12.2019 № 466 Про прийняття та скасування національних стандартів
31. ДСТУ EN 894-3:2017 Безпечність машин. Ергономічні вимоги до проектування індикаторів і органів керування. Частина 3. Органи керування (EN 894-3:2000 + A1:2008, IDT). Наказ від 28.12.2017 № 495 Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з європейськими та міжнародними нормативними документами, скасування чинності національних нормативних документів
32. ДСТУ EN 943-1:2021 Одяг захисний. Захист від небезпечних твердих, рідких та газоподібних хімічних речовин, зокрема рідких та твердих аерозолів. Частина 1. Вимоги до експлуатаційних характеристик костюмів для захисту від хімічних речовин (газонепроникних) типу 1 (EN 943-1:2015 + A1:2019, IDT). Наказ від 20.12.2021 № 519 Про прийняття та скасування національних стандартів
33. ДСТУ EN ISO 11553-1:2022 Безпечність обладнання. Верстати для лазерного оброблення. Частина 1. Вимоги щодо лазерної безпеки (EN ISO 11553-1:2020, IDT; ISO 11553-1:2020, IDT). Наказ від 07.09.2022 № 181 Про прийняття та скасування національних стандартів, прийняття та скасування змін та поправок до національних стандартів
34. ДСТУ EN ISO 13688:2016 Одяг захисний. Загальні вимоги (EN ISO 13688:2013, IDT; ISO 13688:2013, IDT). Наказ від 31.10.2016 № 356 Про прийняття національних стандартів України, гармонізованих з європейськими нормативними документами, національного стандарту України та скасування нормативних документів України
35. ДСТУ EN ISO 13850:2016 Безпечність машин. Аварійне зупинення. Принципи проектування (EN ISO 13850:2015; ISO 13850:2015, IDT). Наказ від 30.12.2016 № 470 Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з європейськими нормативними документами, скасування національних нормативних документів та внесення змін до наказу від 28.12.2016 № 462
36. ДСТУ EN ISO 20346:2018 Засоби індивідуального захисту. Взуття захисне (EN ISO 20346:2014, IDT; ISO 20346:2014, IDT). Наказ від 27.11.2018 № 440 Про прийняття та скасування національних стандартів, скасування поправок до національних стандартів

37. ДСТУ ISO 14001:2015 Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосовування (ISO 14001:2015, IDT). Наказ від 21.12.2015 № 203 Про прийняття нормативних документів України, гармонізованих з міжнародними та європейськими нормативними документами, та скасування нормативних документів України
38. ДСТУ ISO 14004:2016 Системи екологічного управління. Загальні настанови щодо запровадження (ISO 14004:2016, IDT) Наказ від 13.12.2016 № 426 Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з європейськими нормативними документами, та скасування національних нормативних документів, змін до національних нормативних документів
39. ДСТУ ISO 19011:2019 Настанови щодо проведення аудитів систем управління (ISO 19011:2018, IDT). Наказ від 18.12.2019 № 435 Про прийняття та скасування національних стандартів
40. ДСТУ ISO 8194-2001 Захист від радіації. Одяг для захисту від радіоактивного забруднення. Проектування, вибір, методи випробовування та використання (ISO 8194:1987, IDT). Наказ від 28.12.2001 № 658
41. Жидецький В. Ц. Практикум із охорони праці: навч. посібник для вищих навч. закладів/ В. Ц. Жидецький [та ін.] ; ред. В. Ц. Жидецький; Укр. держ. лісотехнічний ун-т, Укр. академія друкарства. – Львів: Афіша, 2000. – 352с.
42. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. / В. Ц. Жидецький, В. С. Джигірей, О. В. Мельников – Львів: Афіша, 2006. — 349 с
43. Заїченко В. І. Курс лекцій з дисципліни «Виробнича санітарія» / В. І. Заїченко; Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 162с.
44. НПАОП 0.00-2.01-05 (НПАОП 0.00-8.24-05) Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Наказ від 26.01.2005 № 15 Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою
45. НПАОП 0.00-7.13-14. Вимоги до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу електромагнітних полів. Наказ від 05.02.2014 р. № 99 "Про затвердження Вимог до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу електромагнітних полів"
46. НРБУ-97/Д-2000 Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (ДГН 6.6.1. - 6.5.061-2000). 12.07.2000
47. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Постанова Кабінету Міністрів України № 442 від 28.10.2016 р.
48. Технічний регламент засобів індивідуального захисту (далі–ЗІЗ), затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 761 від 27.08.2008

Розробник:

викладач кафедри
безпеки об'єктів будівництва та
охорони праці

Іван ЩЕНКО